

Tisková sdělení Mezinárodního úřadu práce.

Aktuality z Mezinárodní organizace práce.

K desátému výročí Mezinárodní organizace práce.

K desetiletému jubileu Mezinárodní organizace práce vydá Mezinárodní úřad práce v Ženevě počátkem ledna pamětní album. Bude obsahovati články předsedy Správní rady M. ú. p. A. Fontainea, místopředsedů E. L. Poultona a Dr. F. Hodáče, ředitele M. ú. p. Alberta Thomase a místoředitele H. B. Butlera atd., a řadu fotografií ze života Organizace a Mezinárodní konference práce, jejímuž sedmému zasedání předsedal Dr. E. Beneš, a grafických obrazců, znázorňujících činnost Úřadu v uplynulých deseti letech a její výsledky. Album bude vydáno francouzsky, anglicky, německy, italsky a španělsky. Jeho cena — 5 šv. fr. jest snížena na 3,50 šv. fr. pro objednávky nejméně 50 výtisků, a na 2,50 šv. fr. pro objednávky nejméně 50 výtisků, pocházející od odborových organizací zaměstnavatelských a zaměstnavatelských, organizací družstevních a organizací sociálního rázu, dojdou-li do 4 týdnů. Album má 40 stran velkého formátu.

Postup světového sociálního zákonodárství.

V těchto dnech bylo dosaženo dalšího pozoruhodného pokroku v oboru praktického uplatnění mezinárodních sociálních úmluv, přijímaných na jednotlivých zasedáních Mezinárodní konference práce. Přibýlo dalších 6 ratifikací. Bulharsko závazně přijalo ženevskou úmluvu o vystěhovalecké inspekci na lodích z r. 1926, a námořní úmluvy o najímacích smlouvách námořníků a o vrácení námořníků do vlasti z r. 1926. Bulharsko má nyní již 23 ratifikovaných mezinárodních pracovních úmluv. — Lotyšsko rovněž přistoupilo ke třem úmluvám, totiž k úmluvě o odškodňování za pracovní úrazy v zemědělství, k úmluvě z r. 1925 o odškodňování za nemoci, vzniklé z výkonu povolání, postavené na roveň pracovním úrazům, a k úmluvě z r. 1927 o povinném nemocenském pojištění zaměstnanců v průmyslu, obchodu a domácnostech. Počet ratifikací Lotyšska zvýšil se tak na 17.

Celkový počet ratifikací mezinárodních sociálních úmluv ve všech členských státech Mezinárodní organizace práce stoupl tak na 383.

Pracovní podmínky ve filmovém průmyslu a jeho rozvoj.

Anketa Mezinárodního úřadu práce o pracovních podmínkách všech zaměstnanců ve filmovém průmyslu je zvláště významná vzhledem k jeho rychlému rozvoji.

První veřejné představení v biografu bylo teprve 28. prosince r. 1895. A dnes dosahuje kapitál investovaný v celém světovém filmovém průmyslu okrouhle sumy 4 miliard dolarů, čili 154,4 miliard Kč. Asi polovina tohoto kapitálu patří Spojeným státům severoamerickým, kde filmový průmysl je třetím nejdůležitějším průmyslovým odvětvím po průmyslu konzerv a průmyslu automobilovém. Francie investovala do filmového průmyslu 2 miliardy franků, Anglie 70 milionů liber šterlinků, Japonsko 12 milionů yenu, t. j. asi 300 milionů zl. franků. V Německu jedna velká společnost má sama kapitál 45 milionů marek.

Na světě je nyní přes 57.000 biografů; z toho 25.000 ve Spojených státech, přes 5000 v Německu, přes 4 tisíce v Anglii, téměř 4000 ve Francii, 2000 v Itálii, 2000 ve Španělsku, 2000 v Rusku, přes 1300 ve Švédsku, přes 1000 v Československu a téměř 800 v Belgii. 25 tisíc

amerických biografů se svými 8 miliony sedadel může pojmouti 100 milionů diváků týdně.

Světová výroba za r. 1927 byla 1859 filmů. Z toho bylo vyrobeno ve Spojených státech 745, v Japonsku 407, v Německu 278, v Rusku 151, v Anglii 106, ve Francii 74, v Číně 57, v Rakousku 15, v Dánsku 10, a t. d.

Podle výpočtů ve Spojených státech jsou výrobní náklady velkého atelieru průměrně 1000 dolarů za hodinu (skoro 34.000 Kč), a průměrně hodina práce v atelieru vydá pásek hotového filmu, který při promítání v biografu proběhne za pouhých 6 vteřin.

Filmové závody ovšem zaměstnávají veliký počet pracovníků duševních, zřízenců a dělníků. Ve Spojených státech je ve filmovém průmyslu zaměstnáno 225.000 dělníků, 50.000 statistů a několik tisíc filmových umělců. V Německu největší podnik zaměstnává sám 4000 osob. Ve francouzských atelierech je zaměstnáno asi 1000 umělců, asi 1000 technických zaměstnanců a přes 4000 statistů. V Anglii žíví filmový průmysl 70.000 lidí.

Životní a pracovní podmínky všech kategorií těchto zaměstnanců přirozeně upoutaly pozornost Mezinárodního úřadu práce, tím spíše, že jde o nový průmysl, který se tak rychle rozrůstá a mění, že nebylo ještě možno všude uspokojivě uspořádati pracovní podmínky a zavést kontrolu tak účinnou, jako v ostatních starších průmyslech, kde poměry jsou ustálenější.

Poradní komise pro zájmy duševních pracovníků požádala na svém zasedání 6. prosince 1929 Mezinárodní úřad práce, aby pokračoval v začaté anketě, ve spolupráci s odborovými organizacemi a znalci, a aby při tom především vyšetřil pracovní dobu, podmínky zdravotní a bezpečnostní, a zaměstnávání dětí a mladistvých osob ve filmovém průmyslu.

Zvukový film a nezaměstnanost hudebníků.

Rozvoj zvukového filmu přináší s sebou vzrůst nezaměstnanosti hudebníků v biografech. Je tomu tak i v Polsku, kde v těchto dnech byly na varšavském živnostenském inspektorátě konány porady o prostředcích, jimiž by se dalo čelit této situaci. Zástupci organizací hudebníků učinili tyto návrhy: aby každý zvukový film byl podroben zvláštní dávce, jejíž výnos by byl odváděn fondu pro podporování nezaměstnaných, a aby byly poskytnuty slevy na daních a dávkách biografům, které promítají výhradně němé filmy. — (Informations Sociales Mezinárodního úřadu práce.)

Anketa o pracovních podmínkách v textilním průmyslu.

V první polovině prosince sešla se v Mezinárodním úřadě práce v Ženevě komise pro pracovní podmínky v průmyslu textilním. Tvoří ji 12 členů ze Správní rady M. ú. p., po 4 ze skupiny vládní, zaměstnavatelské a dělnické. Je pověřena zkoumáním návrhů Úřadu v oboru ankety o pracovních podmínkách v textilu (o mzdách, pracovní době, hygieně, o zaměstnávání žen a dětí, atd.), jejíž provedení žádala Mezinárodní konference práce. Již na první své schůzi v červnu navrhla komise, aby anketa byla provedena v těchto zemích: v Německu, v Rakousku, v Belgii, ve Španělsku, ve Francii, v Anglii, v Itálii, v Polsku, v Československu, v Jugoslávii, v Rumunsku, v Maďarsku, v Holandsku, ve Švýcarsku, v Bruslii, ve Spojených státech, v Číně, v Japonsku, v Indii a v Mexiku. K tomuto seznamu připojila nyní komise Kanadu a Estonsko. Zabývala se pak metodami shromažďování materiálu pro anketu, a určila její program takto:

Šetření Mezinárodního úřadu práce bude se vztahovati především na průmysl bavlnářský a vlnářský, a později i na průmysl umělého

hedvábí. Bude omezeno na podniky, které užívají pohonné síly. Za účelem shromáždění potřebných údajů rozešle M. ú. p. dotazník vládám, ježto jedině tato cesta zaručuje srovnatelnost informací. Dotazník se bude skládati ze dvou částí: první se bude týkat hlavních otázek — mzdové statistiky a pracovní doby, druhá otázek vedlejších — způsobu úpravy pracovní doby a placení mezd, rodinných přídatků, příspěvků na sociální pojištění, počtu dělníků a velikosti závodů. Ke zjištění mzdových statistik a pracovní doby hlavních kategorií dělnictva budou pořízeny formuláře, týkající se jednotlivých druhů zaměstnanců při pracích přípravných, v přádelnách, v tkalevnách, při bílení, barvení, tisku, konečné úpravě a jiných pracích. Vlády budou vyzvány, aby jednotlivé informace uvedly zvláště pro mužské a zvláště pro ženské pracovní síly, vzhledem ke značnému počtu žen, zaměstnaných v textilu a k důrazu, který Mezinárodní konference práce v červnové rezoluci z r. 1928 položila na pracovní podmínky žen. Vzhledem k tomu, že tato rezoluce klade stejný důraz i na pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců, budou kromě toho činěny rozdíly i podle věku: děti pod 14 let, mladiství zaměstnanci od 14 do 18 let, zaměstnanci od 18 do 21 let, a zaměstnanci starší. Konečně bude činěn také rozdíl mezi dělníky na hodinovou mzdu a dělníky v úkolu.

Tento program byl předložen ke schválení Správní radě Mezinárodního úřadu práce, která se sešla v Ženevě 5. února 1930.

Uhelná otázka a Mezinárodní úřad práce.

V důsledku rezoluce, přijaté na posledním zářijovém shromáždění Společnosti národů a rozhodnutí, učiněného na říjnovém zasedání Správní rady M. ú. p., pozval ředitel Mezinárodního úřadu práce Albert Thomas státy, které jsou v Evropě hlavními producenty uhlí, k účasti na technické přípravné konferenci, která se sešla 6. ledna 1930 v Ženevě.

Úkolem této konference bude prozkoumati otázky, týkající se pracovní doby, mezd a pracovních podmínek v uhelných dolech, a udati Správní radě M. ú. p., které z těchto otázek by měly být dány na program červnového zasedání Mezinárodní konference práce v roce 1930 za účelem sjednání mezinárodní dohody.

Na lednovou technickou přípravnou konferenci byly pozvány státy, které již dříve vyslaly znalce do uhelného podvýboru při hospodářském komitétu Společnosti národů, totiž: Německo, Rakousko, Belgie, Španělsko, Francie, Anglie, Holandsko, Polsko a Československo.

Každý z těchto států má na lednovou konferenci vyslati 3 zástupce — jednoho za vládu, jednoho za majitele dolů a jednoho za horníky. Zástupci těžařů a horníků mají být určeni v dohodě s nejvýznamnějšími odborovými organizacemi, v duchu XIII. části mírových smluv, podobně jako jsou vysíláni delegáti na zasedání Mezinárodní konference práce. Vlády mohou přidělití delegátům také technické poradce, kteří však nebudou mít hlasovacího práva.

Druhé zasedání Komise pro zájmy duševních pracovníků.

V první polovině prosince sešla se v Mezinárodním úřadě práce v Ženevě ke druhému zasedání Poradní komise pro zájmy duševních pracovníků. Účastnili se zástupci Správní rady M. ú. p., Mezinárodní komise pro duševní spolupráci, organizací duševních pracovníků — mezi nimi Čechoslovák Dr. Siblík, — mezinárodní organizace zaměstnavatelů, sekretariátu Svazu národů a Mezinárodního ústavu pro duševní spolupráci, jakož i několik znalců.

O důležité otázky nezaměstnanosti duševních pracovníků předložil Komisi Mezinárodní úřad práce řadu referátů o nezaměstnanosti

hudebníků, divadelních umělců, novinářů, učitelstva, inženýrů a chemiků, architektů a stavitelů, lékařů a zubních techniků, kondicionujících lékárníků a ošetrovatelek. Výběr těchto zaměstnání nebyl libovolný; zvolena prozatím ta zaměstnání, ze kterých bylo lze získati nejlépe dostatečné informace.

Z referátů je zřejmo, že ze všech duševních pracovníků jsou nyní nejtíže postiženi nezaměstnaností hudebníci, v důsledku rozvoje mechanické hudby všech druhů, a pro nedostatek právní úpravy výkonu zaměstnání i nedostatečně organizované zprostředkování míst. Situace je rovněž poměrně vážná u divadelních umělců a učitelstva, alespoň v některých zemích. Naproti tomu téměř není nezaměstnanosti zubních techniků a ošetrovatelek, mimo Dánsko a Rakousko, zatím co v jiných zemích je spíše nedostatek tohoto personálu.

Komise prozkoumala tyto zprávy a požádala Mezinárodní úřad práce o předložení dalších referátů o způsobu přijímání duševních pracovníků do služeb, o poradnictví pro výběr povolání a o zprostředkování zaměstnání duševním pracovníkům doma i v cizině, i o opatřeních sociální péče a přípravě ke změně zaměstnání. Mezinárodní úřad práce vyzve jednotlivé vlády, aby věnovaly pozornost statistikám, týkajícím se duševních pracovníků.

Z otázek, které se staly naléhavými jak pro hudebníky, tak i pro dramatické umělce v důsledku rozvoje mechanické hudby, upoutala zvláště pozornost četných odborových organizací otázka práv umělců účinkujících v rozhlasu a jejich ochrany. Proto Mezinárodní úřad práce připravil v součinnosti s institucemi pro ochranu vlastnictví průmyslového, uměleckého a literárního a s Mezinárodním právním rozhlasovým výborem předběžnou zprávu. Komise po jejím prozkoumání dospěla k názoru, že práva účinkujících v rozhlasu mohou býti účinně chráněna jen opatřeními v mezinárodním měřítku, se současným zřetelem na práva autorů. Proto je třeba vypracování nového právního řádu. Komise tedy požádala Mezinárodní úřad práce o důkladnou přípravu potřebného materiálu, v součinnosti s Mezinárodní komisí pro duševní spolupráci a s Mezinárodním ústavem pro unifikaci soukromého práva. Výsledek této práce bude předložen příštímu zasedání Komise.

Komise vzala na vědomí předběžnou zprávu Mezinárodního úřadu práce o pracovních podmínkách ve filmových ateliérech a požádala ho o pokračování v šetření za součinnosti příslušných odborových organizací, hlavně co se týče pracovní doby, hygieny a bezpečnosti a zaměstnávání dětí.

Po prozkoumání zprávy Mezinárodního úřadu práce o ochraně vynálezců z řad zaměstnanců sjednotila se Komise na názoru, že tato ochrana má býti v co největším počtu zemí provedena podle těchto zásad: Každý patent má obsahovati jméno vynálezce či vynálezců; práva toho nemohou býti žádnou smlouvou zbaveni. Když je skutečně vynález zaměstnancem v soukromém či ve státním podniku a zaměstnavateli je přiznán patent, a nemá-li zaměstnanec přiměřené odměny ve svém platu či jiných výhodách, je zaměstnavatel povinen poskytnouti mu zvláštní odměnu, úměrnou k ceně vynálezu. Každá jiná úmluva je neplatná. To se ovšem nevztahuje na zaměstnance výzkumných ústavů. Mezinárodní úřad práce upozorní vlády na tyto zásady a sdělí je odborovým organizacím, aby byly vkládány do textů zákonných a do kolektivních smluv. Tyto zásady mají také býti vzaty na zřetel při revisi mezinárodní úmluvy o ochraně průmyslového vlastnictví.

Komise zabývala se dále otázkou ztráty zaměstnání novinářů pro osobní přesvědčení při změně politické linie listu a otázkou jejich práva na odškodnění v tomto případě. Po diskusi o zprávě Mezinárodního úřadu práce dospěla k názoru, aby M. ú. p. svá šetření rozšířil

na celou otázku služebních smluv novinářů, ve kterých by i tato důležitá otázka měla býti řešena.

Konečně Komise rozhodla předati Správní radě žádost, aby příští zasedání zabývalo se otázkou společných ustanovení o pracovních podmínkách všech duševních pracovníků a otázkou jejich sociálního pojištění.

Příští zasedání Poradní komise pro zájmy duševních pracovníků seje se 28. dubna 1950.

Zasedání Správní rady Mezinárodního úřadu práce.

Program 47. zasedání Správní rady M. ú. p., které se sešlo v Ženevě 4. února 1950, obsahuje tyto body: Zpráva o přípravné technické konferenci o pracovních podmínkách v dolech, určení programu zasedání Mezinárodní konference práce v r. 1951, ustavení komise pro zájmy živnostnictva a komise pro zájmy soukromých zaměstnanců, zpráva o provádění mezinárodních sociálních úmluv a návrhy, týkající se vládních zpráv o něm, zpráva komise pro pracovní podmínky v textilním průmyslu, zpráva výboru pro průmyslovou bezpečnost, zpráva komise pro vnitřní plavbu, rozhodnutí o resolucích ze XI^a a XIII. zasedání Mezinárodní konference práce, zpráva o schůzi smíšené poradní komise zemědělské, zpráva o schůzi komise pro zájmy duševních pracovníků a zpráva ředitele M. ú. p. Alberta Thomase.